

vare Familielivet og Hjemmet. For dem maa det jo være en Livsopgave at faa særlige Beskyttelsesforanstaltninger for Kvinder og Børn; thi hvis Hjemmet skal bevares, gælder det først og fremmest om at bevare Kvinderne og Børnene for Hjemmet, har man først trukket dem ud paa Fabrikkerne, ere Hjemmene dermed opløste. Jeg beklager i høj Grad, at Folketinget har slettet disse Bestemmelser, som indeholdtes i Regeringsforslaget. Jeg anser det for en betydelig Forringelse af Loven.

Dernæst er der en Bestemmelse i Lovforslaget, jeg savner, og som i øvrigt heller ikke findes i Regeringsforslaget, men som jeg tillægger stor Betydning. Det er Bestemmelsen med Hensyn til en Kontrol med Hjemmearbejdet. Jeg ved nok, at der derimod er blevet indvendt, at Hjemmearbejdet er et Spørgsmaal, der ikke falder ind under denne Lovs Ramme. Det kan maaske i og for sig formelt set være rigtigt, men hvis en Lovgivning paa dette Omraade skal være virksomhedsfuld, bliver den nødt til at tage Spørgsmaalet om Hjemmearbejdet op, og det er temmelig sikkert, at jo mere skærpede Bestemmelser man indfører for Fabrikarbejdets Vedkommende, jo større bliver Fristelsen til at lade Arbejdet udføre uden for Fabrikkerne. Det vil ganske sikkert være en lille Gevinst at faa indført udmærkede Lovbestemmelser for Arbejde i Fabrikker, naar saa Arbejdet bliver overført til Hjemmene.

Jeg fremsætter ikke dette, fordi jeg har noget Haab om, at det vil blive optaget i Lovforslaget i Øjeblikket, men fordi jeg anser det for nødvendigt at faa Opmærksomheden henledt paa dette Spørgsmaal, saa at man i kommende Tider, naar denne Sag skal til Behandling igen, skal staa mere forberedt til at optage dette Spørgsmaal inden for denne Lovs Bestemmelser. Men i øvrigt erkender jeg til Trods for forskellige Bestemmelser i Lovforslaget, at det er et Fremskridt i Forhold til den nuværende Tilstand; og efter de Udtalelser, der nu ere faldne her, erkender jeg, at det vistnok er vanskeligt at tænke paa at faa Lovforslagets Bestemmelser udvidede, der er snarere større Fare for at faa dem indskrænkede. Jeg vil i alt Fald haabe, at det ikke maa blive Tilfældet. Indskrænker man Bestemmelserne ret meget, kan man vist spare sig Ulejligheden med at lovgive paa dette Omraade; thi saa vindes der intet ved denne Forandring; saa kunde vi nøjes med de nugældende Lovbestemmelser. Nogle Udtalelser

fra enkelte ærede Medlemmer synes at tyde paa Tilbøjelighed til at indskrænke Lovens Bestemmelser endogsaa ret betydeligt. Det ærede 4de Medlem for 1ste Kreds (H. Petersen) var i høj Grad utilfreds med Indskrænkningen i Børnenes Arbejde og udtalte, at man ikke skulde tage Retten væk til Arbejde. Ja, hvis det ærede Medlem forstaaer Retten til Arbejde paa samme Maade som jeg, kunne vi maaske følges ad et langt Stykke Vej. Jeg ønsker ogsaa Retten til Arbejde proklameret som almindelig Menneskeret; men jeg ønsker ganske sikkert ikke at begynde med Børnene. Jeg ønsker at begynde med de voksne, med dem, der ere forsørgelsespligtige over for sig selv og over for andre, men ikke med dem, der ere forsørgelsesberettigede, nemlig Børnene. Det ærede Medlem udtalte ogsaa, at disse Bestemmelser vilde bevirke en større Tilgang af vanartede Forbrydere; særlig var han utilfreds med, at Hensynet til Skolen blev sat for stærkt i Forgrunden. Jeg synes snarere, at man kunde se Sagen fra den modsatte Side og sige, at naar Skolerne forsømmes, er der større Udsigt til at forøge de vanartede Børns Antal. Jeg synes ikke, at det ærede Medlems Opfattelse, at man ved at lade Fabrikkerne træde i Stedet for Skolerne i højere Grad skulde bevirke, at Børnene bleve godt opdragte, er rigtig. Vi maa ogsaa erindre, at f. Eks. de Børn, der gaa paa Fabrikkerne om Formiddagen til Kl. 12 og Kl. 1 skulle være i Skolen, umuligt kunne forberede sig til denne. Og det vil bevirke, at naar de blive voksne og skulle optage Kampen for Tilværelsen, staa de ikke saa godt udrustede som de, der i fuld Udstrækning have kunnet nyde godt af Skolens Gerning.

Det ærede Medlem fremkom med Udtalelser, som gik i Retning af, at det i Grunden var en Fordel for Børnene at komme paa Fabrikkerne i en tidligere Alder. Se vi f. Eks. paa vor Landbostand, var der en Periode for 50—60 Aar tilbage, hvor den levede i meget stor Uvidenhed, og hvor Landbruget stod paa et meget lavt Trin, hvorimod det nu, da vi have en oplyst Landbostand, staaer meget højt; man siger endog, at det staaer højest frem for noget andet Sted. Men det, der har haft denne Betydning for vor Landbostand, har ogsaa Betydning for Arbejderen ved Haandværk og Industri. Jo mere oplyst han bliver, des dygtigere bliver han. Men hvis man vil borttage eller indskrænke Adgangen til Skoleundervisningen, kan han ikke